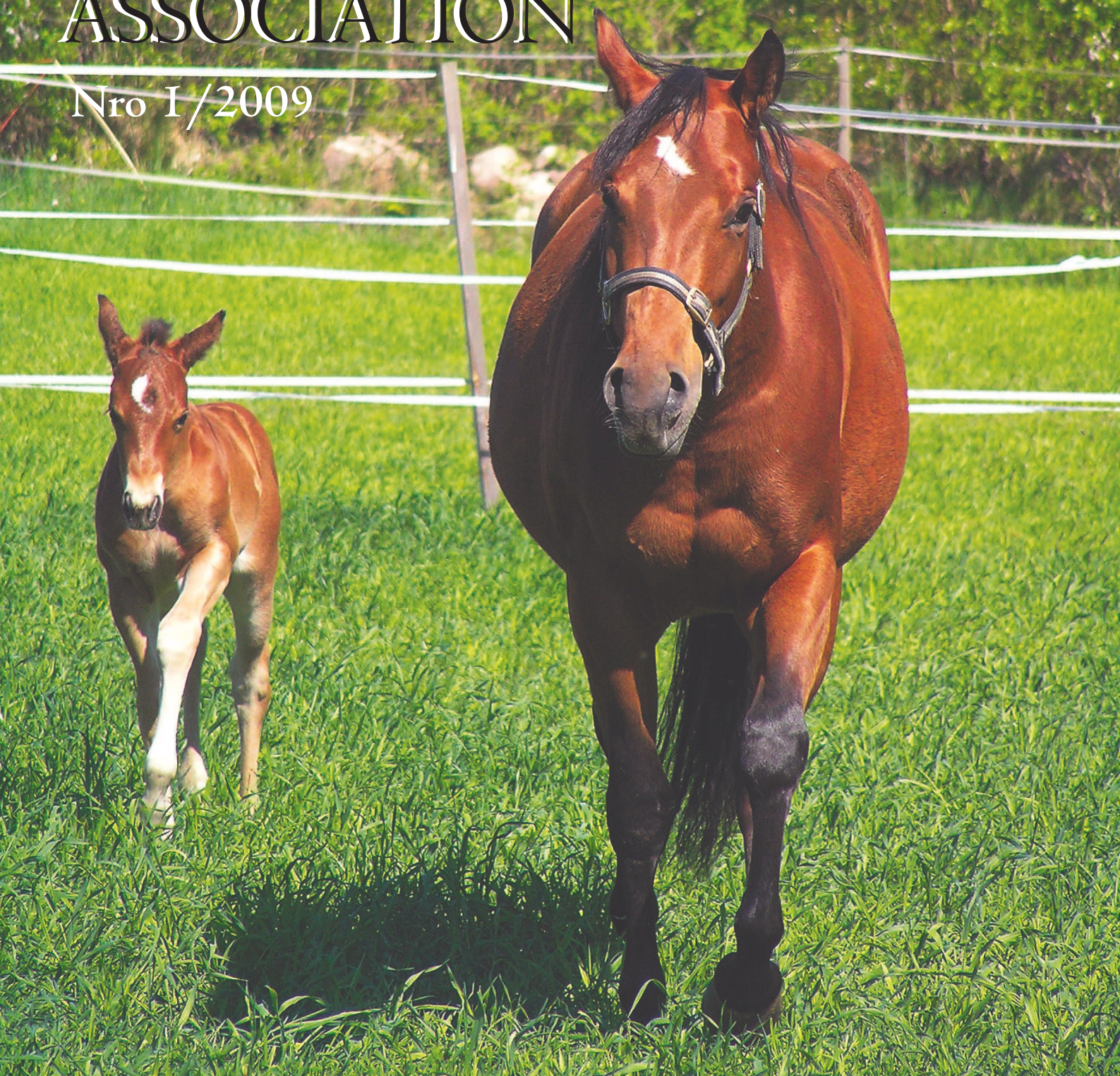
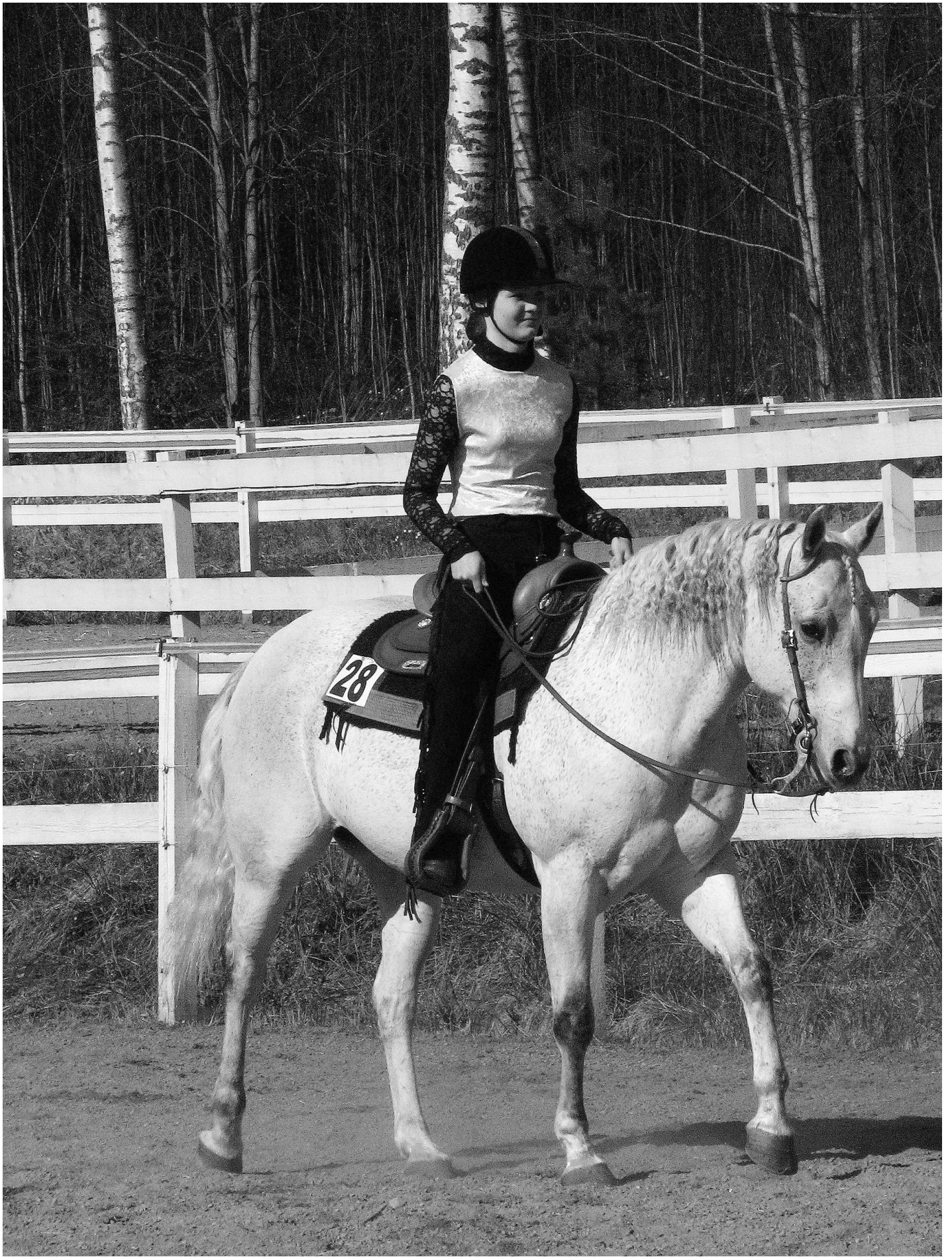

FINNISH QUARTER HORSE ASSOCIATION

Nro I/2009

AQHAn alajärjestö - AQHA affiliate

Meeri Leino ja Mrs Gunsmoke Cindy
Kuva: Eeva Mannila

FinQHA

Yhteystiedot

www.sqhy.fi

Puheenjohtaja
Meeri Simula
Kuusiniementie 39, 29200 Harjavalta
040- 5711 558
meeri.simula@sqhy.fi

Varapuheenjohtaja
Jocce Jönsson
Ihalemmentie 538, 13720 Parola
0400- 219 581
jocce.jonsson@sqhy.fi

Sihteeri
Marjo Keikko
Kimpankaari 3, 29200 Harjavalta
marjo.keikko@sqhy.fi

Rahastonhoitaja, jäsenasiat,
lehdestä vastaava
Eeva Mannila
Vakikuja 2 A 2, 21110 Naantali
050-5867708
eeva.mannila@sqhy.fi

Hallituksen jäsen
Katja Vanhatalo
Kallilantie 116, 92350 Revonlahti
katja.vanhatalo@sqhy.fi

Kannen kuva: Quartertamma Hotrodders
Dee Dee ja varsa "Q" vuosimallia 2008
Kuva: Meeri Simula

Sisällys

Lehden tekijän terveiset	3
Puheenjohtajan palsta	4
SQHY:n sääntömääräinen kevätkokous / kutsu.....	5
AQHA Youth World Cup 2010.....	8
Ulkomaanjäsenen terveiset: Tiedonhakumatkalla Teksasissa.....	9
Orimainoksia.....	15
Amerikan Quarterhevoset:	
Cinimer.....	15
Hesa Frosty Hickory.....	16
Chica Freckles.....	17
Amerikan Painthevoset	
Emphy's Big Nobody.....	18
Rock N Jetset.....	19
Täyttä vauhtia - vauhdin opettamisesta nuorelle hevoselle.....	20
Myytäviä Quarterhevosia.....	22
Putoaako taivas? Quarterkasvatuksesta.....	23

Suomen Quarterhevosyhdistys Ry
Pankkiyhteys Nordea Raahe: 217918-18094

Jäsenmaksu 25e, perheenjäsen 10e, ulkomainen jäsen 35e

FinQHA:n lehti ilmestyy neljä kertaa vuodessa, helmi-
maaliskuussa, kesä-heinäkuussa, syys-lokakuussa ja joulukuussa.
Ilmoitukset ja tarinat kyseisen kuukauden 5. päivään
mennessä.

Lehden tekijän terveiset

Meidän perheen kevääseen on mahtunut kaikennäköistä tapahtumaa - niin mukavaa kuin vähemmänkin mukavaa. Kaikkein mukavinta on tietysti se, että vatsan sisällä asustellut kaveri päätti viimein - päivää vaille kaksi viikkoa yliaikaisena - siirtyä vatsa-asuntonsa ulkopuolelle. Muistelin vauva-arjen olleen melko helppoa Tuulinkin kanssa, mutta toistaiseksi tämä on sujunut mielestäni vielä helpommin. No, jos lapsi ymmärtää syntyä 1,5 tunnissa (laskettuna ihan ensimmäisestä supistuksesta) niin kaikei on sen verran fiksu tapaus, että on vain päättänyt päästää äidin mahdollisimman helpolla muutenkin. :) Muistelen näitä sanoja sitten, kun koliikki alkaa näyttää ensi merkkejään... Vauva on siis päästänyt toistaiseksi helpolla, mutta se on se loputon vierasvirta, joka on taasen työllistänyt allekirjoittanutta. No, uutuudenviehätys on jo kolmessa viikossa alkanut karista, eikä vieraita enää riitä ihan joka päivälle, joten lehtikin taasen valmistui

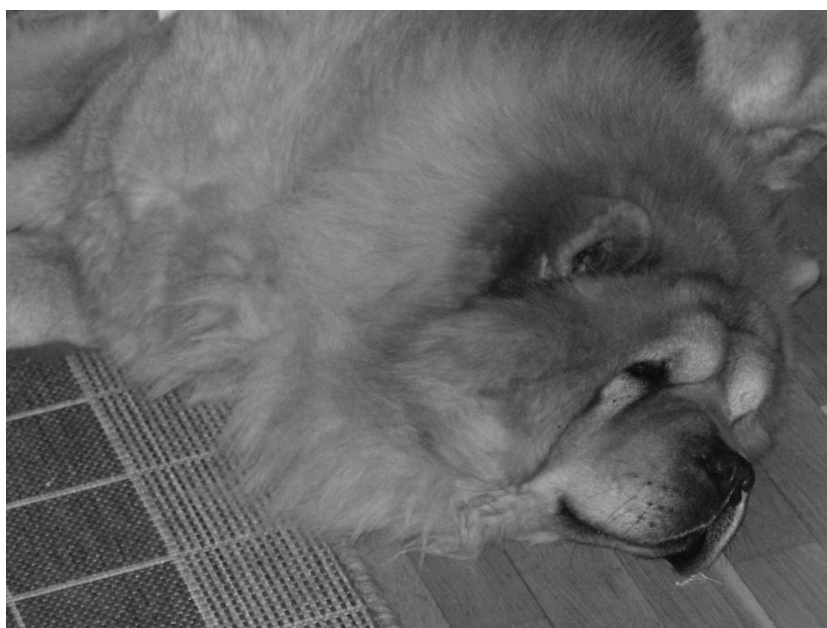
Niistä ei niin mukavista asioista päällimmäisenä mainittakoon meidän perheen pitkäaikaisen jäsenen, Chow Chow-herra Leevin poistuminen helmikuussa. Vaikka sitä kuinka kuvittelee jo olevansa karaistunut lemmikkien kuoleman suhteen - onhan tässä vuosien varrella tullut menetettyä kaikenlaisia nelijalkaisia kissoista hevosiin - kyllä oman läheisen lemmikin menetys silti vetää hiljaiseksi. Varsinkin, kun se tapahtuu vähän yllättäen. Positiivista asiassa on kuitenkin se, että nyt vältän kuin varkain ne ongelmat, jotka vain kaksi alle kolmevuotiasta lasta yhdistettynä ripulista kärsivään koiraan

olisi voinut aiheuttaa... Olin jo alkanut suunnitella game plania niiden varalle.

Vuoden kilpailukausi on taas sekin käynnistynyt. Valitettavasti en vielä itse ole ehtinyt paikan päälle, koska toka vekara tosiaan antoi odottaa itseään yli molempien Karkkilan kisojen. Mutta Hyvinkäälle saan jo todennäköisesti paikan päälle sekä itxeni että tuoreen tulokkaan. Odotan innolla kilpailuita, sillä meno näyttää viime vuodesta entisestään tasoittuneen, mikä tekeekin kilpailuiden seuraamisesta entistä jännittävämpää. Tänä vuonna saan lisäksi jännittää oman hevosen puolesta - aluksi tosin katsomon puolella. Mutta ehkä loppukestästä rohkaistun taas itsekkin kilpailuihin sinne areenan puolelle.

Oikein mukavaa alkanutta vuotta kaikille vanhoille ja uusille jäsenille!

t: Eeva

Chow Chow-herra Leevi
Kuva: Eeva Mannila

Puheenjohtajan palsta

Uusi vuosi ja jonkin verran uusia kujeita.

Yhdistyksemme on kuluvana vuonna edustettuna AQHA:n vuotuisessa kokouksessa, tällä kertaa San Antoniossa, Texasissa. Keskustelu kloonauksesta taitaa olla yksi ”polttavista” puheenaiheista tällä kertaa. Ainakin ohjelman mukaan perjantaina on avoin keskustelutilaisuus kloonauksesta. Kloonien rekisteröinti taitaa olla melkoinen kynnyksysymys lähivuosina. Kloonauksesta on meidänkin lehdessä ollut käänösartikkeli, kiitokset siitä Eevalle. Ei niin Suomea koskevaa asiaa, mutta mielenkiintoista kuitenkin.

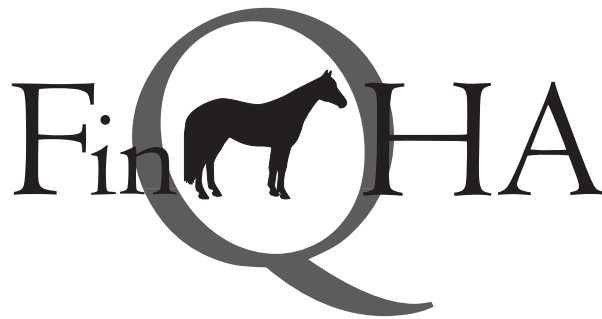
Tälle vuodelle on myös suunnitteilla ensimmäiset quartereiden mestaruuskilpailut Suomessa. Kisat tulevat näillä näkymin SM-kilpailuiden yhteyteen. Tämä vaatii yhdistyksen vähäisiltä aktiiveilta sen verran ponnistuksia, että voi yksi sun toinenkin lehti olla tänä vuonna myöhässä.

Kilpailut taas pyörähtävät käyntiin. Valitettavaa on AQHA-luokkien vähyys ja ainakin Pyhtään kisatapahtuman poisjäänti. Yhdistyksen pitää varmaankin laatia jonkinmoinen suunnitelma AQHA-luokkien järjestämisen helpottamiseksi. Ehkä se parhaiten onnistuisi paperitöissä avustamalla? Tähänkin vain taas tarvittaisiin niitä uusia kiinnostuneita aktiiveja.

Kevät on meneillään ja astutus- ja varsomiskausi aluillaan. Toivottavasti onnellisia perhetapahtumia sattuu useita ympäri Suomen tälle vuodelle ja itse kukin saa nauttia pikkukavioiden kopseesta!

Hyvää kesän odotusta!
Meeri

KUTSU

SUOMEN QUARTERHEVOSYHDISTYS RY:N SÄÄNTÖMÄÄRÄINEN KEVÄTKOKOUS

Suomen Quarterhevosityhdistys Ry:n sääntömääräinen kevätkokous pidetään tänä vuonna Riverside Western Weekendin yhteydessä, lauantaina 16.5.2009 klo 19:30 alkaen (tai jos kilpailut kestävät pidempään, heti lauantain kilpailuiden päätyttyä) Hyvinkäällä, Jokirannan ratsastuskoulun leiritilojen ruokailutilassa osoitteessa Hyyppäräntie 91, 05800 Hyvinkää.

TERVETULO!

ESITYSLISTA:

I Kokouksen avaus

2. Kokouksen järjestäytyminen:

Valitaan kokoukselle puheenjohtaja ja sihteeri sekä kaksi pöytäkirjantarkastajaa ja kaksi äänenlaskijaa

3. Todetaan kokous laillisesti kokoonkutsutuksi ja päätösvaltaiseksi

4. Kokouksen työjärjestyksen hyväksyminen

5. Vuoden 2008 toimintakertomus, tilinpäätös ja tilintarkastajan lausunto

6. Tilinpäätöksen vahvistaminen sekä vastuuvapauden myöntäminen hallitukselle ja muille vastuuvollisille

7. Muut ennalta ilmoitetut tai kokouksessa esille tulevat asiat

8. Kokouksen päättäminen

Hallitus

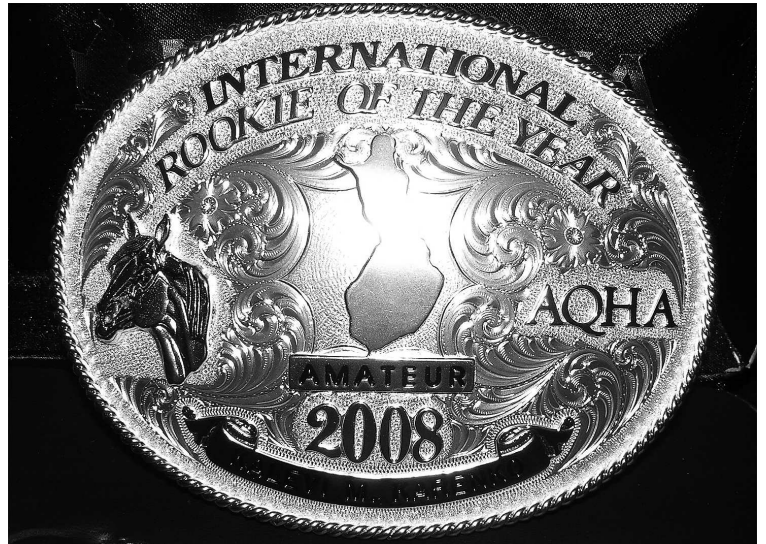
HUOM! Kutsu kevätkokoukseen on lähetetty erillisenä kirjeenä niille, jotka ovat maksaneet jäsenmaksunsa kokouskutsun lähetyksen määräaikaan mennessä.

AQHA INTERNATIONAL ROOKIE OF THE YEAR -palkinto 2008 Kalevi Karengolle

Kalevi Karenko ja TG Meritable Kim
Kuva: Eeva Mannila

Kuva: Meeri Simula

QUARTERESITTELYITÄ JÄSENLEHTEEN

Suomalaisten quarterhevosten määrä kasvaa tasaista vauhtia. Täsmällistä lukumäärää ei ole tiedossa, mutta arviolta maassamme laukkailee jo n. 200 Amerikan Quarterhevosta. Näistä suurin osa ei esiinny kilpailukentillä, vaan on omistajiensa rakkaina harrasteratsuina kotipiirissä.

SQHY:n jäsenlehdessä on viime vuosina esitelty jäsenten omia quarterhevosia. Esittelyitä kaivataan kovasti lisää. Mikäli siis kotipihan perukoilta tai naapuritallilta löytyy quarter, jota ei vielä ole esitelty tässä lehdessä, tarttukaapa kynään ja raapustelkaa jonkinlainen esittely omasta neljännesmaileristanne! Esittelyn ei tarvitse olla hirmuisen pitkä tai tähdätä kirjallisuuden nobeliin. Pari kuvaa, sukutaulu ja muutama rivi riittävät nekin tyydyttämään meidän kiinnostuneiden uteliaisuuden siitä, millaisia hevosia muilla on.

Materiaalia voi lähettää jäsenlehden tekijälle, Eeva Mannilalle sähköpostiin eevamannila@gmail.com.

Quarteroroti Cinimer, omistajat: Eeva Mannila ja Meeri Simula
Kuva: Meeri Simula

AQHA Youth World Cup 2010

Yhdistyksen jäsenet ovat osoittaneet mielenkiintoa vuoden 2010 AQHA:n Youth World Cup'ia kohtaan. Jokainen AQHA:n kansainvälinen alajärjestö saa lähettää World Cupiin vuosittain joukkueen, joka koostuu viidestä varsinaisesta kilpailijasta sekä joukkueenjohtajasta. Lisäksi mukaan mahtuu enintään 5 joukkueen ulkopuolista youth-osallistujaa.

Vuoden 2010 Youth World Cup'in pitopaikkaa ei ole vielä julkistettu. Myös ilmoittautumismaksujen maksuajankohdat sekä joukkueen valintaperusteet ovat vielä avoinna. **Kaikkia, jotka ovat kiinnostuneita mahdollisesta osallistumisesta, pyydetään toimittamaan sähköpostiosoitteensa jakelulistaa varten SQHY:n jäsenihteerille (eva.mannila(ät)sqhy.fi).** AQHA on luvannut toimittaa tapahtumasta lisätietoa Executive Committee'n kokouksen jälkeen. Tämä kokous pidetään huhtikuussa.

HUOM! Joukkueen jäsenet vastaavat itse kaikista kustannuksistaan, SQHY ei pysty taloudellisesti tukemaan matkalle lähtijöitä. Kilpailijoiden lisäksi matkalle tarvitaan myös joukkueenjohtaja, joka vastaa youth-jäsenistä matkan ajan. Mieltä askarruttavia kysymyksiä voi esittää jäsenihteerille (sähköpostiosoite yllä).

MIKÄ ON AQHA YOUTH WORLD CUP?

AQHA Youth World Cup on koulutukseen ja johtamistaitoihin perustuva tapahtuma AQHA:n youth-jäsenille ympäri maailmaa. World Cup järjestetään joka toinen vuosi, aina eri AQHA:n jäsenmaan toimesta. Jokaisesta jäsenmaasta lähetetyt edustajat osallistuvat viikon aikana erilaisiin koulutusseminaareihin, eri lajien klinikoihin, johtamisvalmennuksiin ja lopuksi kilpailuihin. Tapahtuma huipentuu ystävällismieliseen kilpailuun, jossa esitellään world cupin harjoituspäivien aikana opittuja taitoja. Tapahtuma tarjoaa youth-jäsenille ainutlaatuisen tilaisuuden käytännön taitojen oppimiseen kansainvälisten hevosharrastajien kesellä.

KUKA SAA OSALLISTUA?

Tilaisuuteen on oikeus osallistua kaikilla AQHA:n youth-jäsenillä, edellyttäen että he täyttävät kunkin jäsenmaan alayhdistysten asettamat osallistumisvaatimukset. Kukin jäsenmaa saa lähettää tapahtumaan edustajanaan viidestä youth-jäsenestä koostuvan kilpailujoukkueen sekä enintään viisi (riippuen jäsenmaan asettamista rajoituksista) varsinaisen kilpailujoukkueen ulkopuolista jäsentä. Nämä jäsenet saavat osallistua muihin tapahtumiin, mutta eivät kilpailuihin. Lisäksi jokainen maa saa lähettää yhden valmentajan ja yhden joukkueenjohtajan. SQHY edellyttää, että matkalle lähtijät ovat yhdistyksen jäseniä, koska matkan järjestelyt vaativat valmistelua myös yhdistyksen edustajilta.

MITEN HEVOSEN SAA PAIKAN PÄÄLLE?

Kilpailijat eivät kilpaile omilla hevosillaan. Tilaisuuden järjestävä AQHA:n jäsenmaa tarjoaa jokaisen joukkueen käyttöön hevoset valmennusklinikoita ja kilpailuita varten. AQHA:n Professional Horsemen –tittelin saavuttaneet henkilöt tarjoavat tavallisesti korkealaatuiset Quarter-hevoset joukkueiden käyttöön.

MITÄ OSALLISTUMINEN MAKSAA?

Osallistumismaksut vahvistetaan vuosittain, tällä hetkellä vuoden 2010 Youth World Cupin osallistumismaksut ovat vielä avoinna. Esimerkkinä voidaan antaa, että vuonna 2008 Lontoon World Cupin yhteydessä joukkueiden tuli maksaa \$1000 jokaista osallistunutta kilpailijaa, kilpailun ulkopuolista jäsentä, valmentajaa sekä joukkueenjohtajaa kohden. Nämä maksut kattoivat asumisen, ruuan ja kuljetukset tapahtumapaikalla. Tämän lisäksi jokainen vastaa omista lentolipuistaan ja matkoista itse tapahtumapaikalle.

TIEDONHAKUMATKALLA TEKSASISSA

Teksti: Viveca Culver

Kuvat: Viveca Culver ja Deborah Akridge

Kurssilaisten majoitustilat

Chris Cox, Road to the Horse -kisan kaksinkertainen voittaja, tarjoaa yksinkertaisen ratkaisun monen ratsastajan ongelmiin: *“Building confidence through knowledge”* on tunnuslause, joka on perustana koko hänen koulutusohjelmalleen. Hyvällä hevostämällä on oltava itseluottamusta, hän sanoo, ja itseluottamus kasvaa tietoa kartuttamalla.

Chris on toiminut klinikoitsijana puolet elämästään, n. 20 vuoden ajan. Vuosien varrella hän on huomannut, että itseluottamuksen puutteesta ja pelkotiloista kärsiville ratsastajille räätälöidylle kurssille on yllättävän suuri tarve, sillä hevosmaailma on täynnä ihmisiä, jotka ovat kokeneet eriasteisia onnettomuuksia hevosten parissa, ja ovat sen seurauksena menettäneet itseluottamuksensa ja alkaneet arastella eri tilanteita hevosten parissa. Myös usealle aloittelevalle ratsastajalle esimerkiksi laukkaaminen on pelon takia vaikeaa tai jopa mahdoton ajatus.

Jo muutaman vuoden ajan, Chris on järjestänyt juuri tällaisen erikoiskurssin tilallaan Mineral Wellsissä Teksasissa, ja viime keväänä sain vihdoinkin myönnettyä itselleni, että minäkin kuulun yllämainittuun kohderyhmään, ja nyt oli korkea aika tehdä asialle jotakin. Vaikka olenkin selvinnyt monen monesta putoamisesta suhteellisen pienin fyysisin vammoin, henkiset vammat taitavat olla sitäkin suuremmat. Minulle on toistamiseen annettu ratsastettavaksi hevosia, jotka olisivat tarvinneet johtajakseen

kokeneemman, taitavamman ja rohkeamman ratsastajan. En voi tästä syyttää muita kuin itseäni, sillä olen entisten opettajien lisäksi onnistunut salaamaan asian todellisen laidan itseltänikin, esittäen itsevarmuutta, jota en todellisuudessa omannut. Mutta kuinka ollakaan, ratsastamani hevoset ovat olleet selvänäköisempiä. Hevonen tietää välittömästi, jos ratsastajalta puuttuu johtajan ainekset. Ja auta armias, jos tiukan paikan tullen alla on hevonen, joka on yhtä hermoheikko kuin ohjissa oleva ratsastaja...

“You have the knowledge, you have the skills!

It’s time to cowboy up!”

Voin kokemuksesta kertoa, että tulos on kaikkea muuta kuin kaunis. Eräänä esimerkkinä mainittakoon litimärkä helmikuinen päivä vesilammikkojen peittämällä ulkokentällä: Opettaja ajaa Ray Huntin Colt Starting -klinikoiden mukaisesti varsalaumaa ratsastajineen flagin avulla laukkaan. Ratsastamani nuori varsa, jonka selkään olin edellisenä päivänä laittanut pyöröaitauksessa ensimmäistä kertaa satulan, oli lauman hännillä. Jokin meni pieleen - ohjana toimivan riimunarun pää kosketti ehkä pienen hevoseni jalkoja, ehkä takaa tuleva flag oli varsalle liikaa - kukaan ei tiedä varmasti, mutta hevonen pillastui, teki tiukan käännöksen pois laumasta, ja ampaisi kiitolaukkaan. Meikäläinen roikkui hetken ilmassa kuin Aku Ankka sarjakuvissa, ja tömähti sitten tantereeseen. Ei kuin takaisin satulaan - ja sama toistui taas. Nyt hevosparka katsoi jo minua kuin hirviötä. Päästä pullistuvien silmien valkuaiset kiiluivat sateen läpi, koko hevonen vapisi kauhusta ja oli vaahdon peitossa. Kun kieltäydyin kolmatta kertaa nousemasta sen selkään, opettaja huusi: *“You have the knowledge, you have the skills! It’s time to cowboy up!”*

Ohjelma avuksi

Niin, olin menneinä kuukausina ehtinyt kiitettävästi kasvattaa tietämystäni ja parantaa hevostaitojani, mutta jotakin selvätkin puuttui: itseluottamus, joka on johtajalle, ja siis hyvälle hevost miehelle, välttämätön ominaisuus. Chris Cox uskoo voivansa auttaa ratsastajia voittamaan pelkotilansa, koska hän on itse ollut aikoinaan samassa jamassa, ja tietää siksi miltä heistä tuntuu. Hän kertoo oppineensa itse kantapään kautta, että hänen oli opittava tuntemaan hevosen tapa toimia ja ajatella voidakseen turvallisesti ja tehokkaasti hoitaa tehtävänsä karjapaimenena eri karjatililla Australiassa. Mitä enemmän hän tiesi, sitä menestyksekkäämmän parivaljakon hän onnistui luomaan eri hevosten kanssa.

Chris on kehittänyt selkeän ohjelman opettamalleen hevost miehelle. Kun ihmiset tulevat hänen luokseen kysen

neuvoa erilaisiin hevosten kanssa kokemiinsa ongelmiin, Chris usein kysyy: *“Do you have a program?”*, tarkoittaen, että ratsastamisessa ja hevosen kouluttamisessa on oltava suunnitelma, eli tietoinen menetelmä, askel askeleelta systemaattisesti etenevä prosessi ja selkeä määränpää.

Kuusipäiväinen *Building Rider Confidence* -klinikka alkaa A:sta. Jokainen opetettava asia tähtää turvallisuuteen ja vaaratilanteiden välttämiseen, oli sitten kyse varusteiden valinnasta, hevosen taluttamisesta, sitomisesta, muusta käsittelystä, ratsaille nousemisesta, tai itse ratsastamisesta.

Varusteiden vaaratekijät

Kaikkihan me tiedämme, että ratsastajan jalkineissa on oltava korko, mutta kuinka moni on ajatellut pohjan materiaalia ja kuviointia? Sileä nahkapohja on Chrisin mielestä turvallisuuden kannalta ainut suositeltava vaihtoehto, koska jalan on helposti luiskahdettava ulos jalustimesta, jos ratsastaja putoaa. Aamen. Kaksi viikkoa ennen kurssia olin nousemassa hupakko-tammani selkään vastikään ostetut kumipohjaiset Ariat-bootsit jalassa, ja kuinkas ollakaan tamma säikähti jotakin juuri saatuani jalan jalustimeen. Se otti sivuttaisakeleen, joten yritin nopeasti ottaa jalan pois jalustimesta, mutta bootsin pohja takertui jalustimeen kuin purukumi, minkä seurauksena minä kellahdin selälleni iskien pääni maahan. Autsi!

Varustepuolella tietenkin on tarkastettava esimerkiksi satulan kunto. Jalustimia tutkiessamme Chrisillä oli taas uusia näkökohtia, joita en ole ennen kuullut: puiset jalustimet ovat suositeltavia, koska ne ovat kevyet, eivätkä iske kovaa hevosen kylkiin esimerkiksi satuloitaessa. Fenderit tulisi käsitellä niin, että jalustimet pysyvät oikeassa asennossa. Siten ratsastaja voi helpommin sujauttaa jalkansa jalustimeen katsomatta alas - taas turvallisuusseikka. Hevosen sitominen oikeaoppisella solmulla, turvalliseen paikkaan, sopivalla etäisyydellä muista hevosista jne. vaati oman oppituntinsa.

Stormy Mullins, tilan esimies, lämmittelee hevoset pyöröaitauksessa varten. Vuorossa Chili (i.i. High Brow Hickory, e.i. Smart Little Lena)

Johtajan taitoja maasta käsin

Ennen kuin pääsimme aloittamaan maastatyöskentelyn hevosen kanssa, edessä oli tiukkaa harjoittelua riimunarun käsittelyssä. Hevonen tuskin haluaa johtajakseen ratsastajan, joka naru pyörittäessään onnistuu "lassoamaan" itsensä...

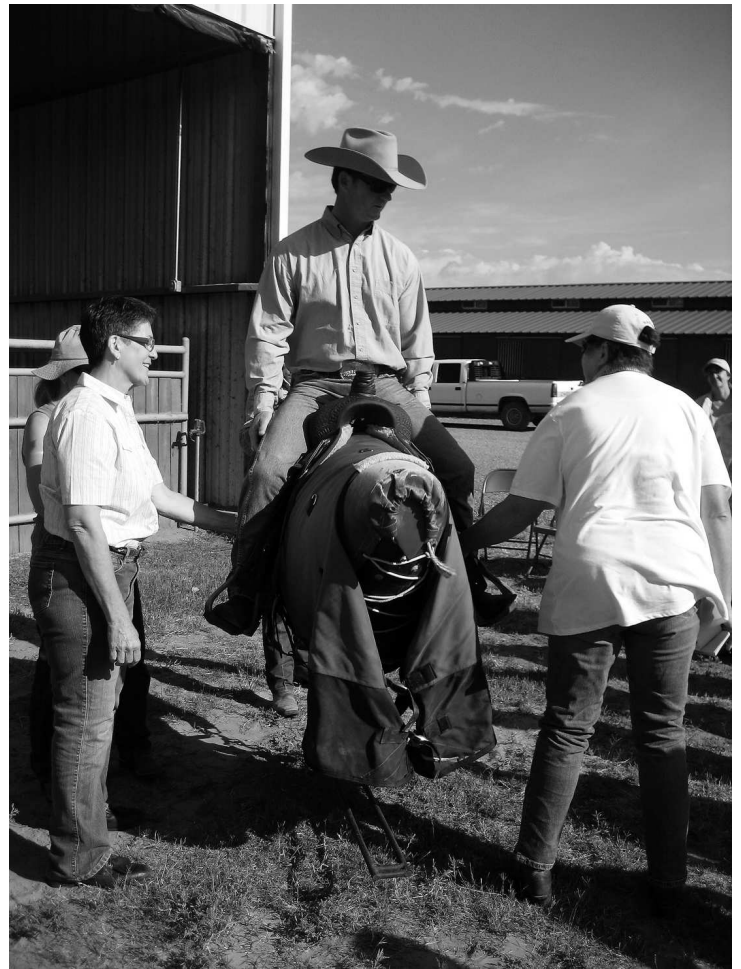
Riimunaru on maastatyöskentelyssä ainoa apuväline. Sen avulla aloitimme kaulan taivutukset pitkälti samaan tyyliin kuin ne yleensä opetetaan, mutta matkien otteita, joita käytetään satulasta käsin tapahtuvaan hätäpysäytykseen yhdellä ohjalla. Chris on tarkka käsien asennosta ja paikasta, ja tähdentää, että hevoselta on odotettava aina enemmän ja enemmän, eli kaulan on taivuttava aina vain nopeammin ja nopeammin valmistuen hevosta hätäpysäytykseen.

Chris opettaa hevosen hallintaa elekielellä, samalla tapaa kuin hallitsevassa asemassa oleva hevonen kommunikoi muiden hevosten kanssa. Riimunaru otetaan avuksi vain tarpeen vaatiessa viestin vahvistajana, ja taas ote narussa on tärkeä: käsien on oltava aina narun päällä, ei alla. Siten narun pyörittäminen saa enemmän tehoa, ja hevosta voi ohjaavalla kädellä (*directing band*) kiittää nopeasti vain avaamalla käden, jolloin naru putoaa, samalla tapaa kuin ratsastajan päästäessä ohjan kiittäkseen hevosta satulasta käsin. Tämä on tärkeä yksityiskohta Chrisin koulutusohjelmassa: hevosta EI saa vetää riimunarusta ohjaavalla kädellä, vaan sille on osattava antaa vapautta ja kiitos oikealla hetkellä. Hevosen pää on jätettävä rauhaan ja kaikki oikaisut tehdään "kaasukädellä" (*driving band*). Harjoituksiin kuului peruutus (eli käsittelijän tilan kunnioittaminen), ristiin astuminen takajaloilla, hevosen lähettäminen ohitse (*direct and drive*) molempiin suuntiin ja pysäyttäminen siten, että se astuu ristiin ja seisoo suorassa kulmassa käsittelijään nähden. Chris ei usko hevosen juoksuttamiseen ympyrällä, vaan sanoo, että hevosen huomio ja tarkkaavaisuus, ja sen kautta pehmeys, saavutetaan tehokkaammin esimerkiksi useilla suunnanvaihdoksilla.

Harjoiteltuamme aikamme kentällä, siirryimme tilan puistomaiseen maastoon, missä lähetimme hevosemme puiden ohitse ja välistä, kokeillen asteittain kapenevia aukkoja, matkien hevosen lähettämistä kuljetusvaunuun. Chris antoi osanottajille vaikuttavan näytteen menetelmän tehokkuudesta. Ryhmän ehkä haastavimmalla hevosella hän osoitti, että ahtaista paikoista huolestuneen hevosen saa *direct and drive* -harjoituksen kautta suoriutumaan sille pelottavasta tehtävästä. Muutamassa minuutissa, itse paikallaan seisten metrien päässä, Chris sai ylikierroksilla käyvän epävarman hevosen pistämään päänsä ja kaulansa haarautuvan puunrungon muodostamasta pienestä aukosta ja seisomaan siinä paikallaan, odottaen lisäohjeita!

Rodeoratsastuksen kuivaharjoittelua

Maastatyöskentely antoi kurssin osanottajille tilaisuuden tutustua hevosiinsa - sikäli kuin he eivät olleet tuoneet omaa hevosta mukanaan - ja osa alkujännityksestä alkoi jo väistyä. Eivätkä valmistelut varsinaista ratsastamista varten päättyneet vielä tähän. Seuraavaksi meidät esiteltiin yllättävälle apulaiselle: mekaaninen hevonen, joka on saanut nimekseen Mighty Bucky. Mighty Buckyn tehtävänä on tarjota ratsastajille tilaisuus harjoitella oikeaoppista, turvallista ratsautumistekniikkaa ja oikeaa istuntaa ilman elävän ratsun mahdollisesti aiheuttamia pelon tunteita. Tosin jännitys tiheni tämänkin tehtävän edessä, sillä ketään ei päästetä helpolla

Chris Cox esittää pohkeiden oikean paikan

ökytyks laukka/pukitteluliikettä harjoiteltaessa oli valtaisa! Mutta kannustus oli myös mahtavaa, ja riemu onnistuneen "rodeoesityksen" seurauksena antoi hyvät eväät jatkolle. Yllättävän monella kokeneellakin ratsastajalla oli korjattavaa satulaan nousemisessa... Ja oikean jalustimen kalastaminen katsomatta alas ei välttämättä ole helppoa, mutta turvallisuuden kannalta harjoittelemisen arvoinen seikka!

Tunnustuksia pyöröaitauksessa

Klinikan mieleenpainuvimpia kokemuksia oli yksityisopittuntti pyöröaitauksessa. Tämä on viikon todellinen tulikoe, joka saa monet pelokkaat ratsastajat kauhusta kankeaksi vuoroa odotellessa - paljolti koska tämän session päätteeksi on laukattava ilman ohjia ja päitsiä. Ja Chris kun ei päästä ketään palkähästä, olivat pelon tunteet vaikka miten voimakkaat. Pilke silmässä Chris kertoo, että tilan portit ovat lukossa, ja jos joku yrittää karata, hän lähtee perään... Tuo tokaisu oli vain osittain vitsi, sillä eräs osanottaja suorastaan rukoili armoa Chrisin ajaessa hänen hevostaan yhä uudelleen laukkaan, mutta Chris ei antanut periksi. Rauhoittavan puheen jälkeen tuo rouva suostui vielä yrittämään, ja Chrisin annettua kannustavia ohjeita istunnan rentouttamiseksi, samaisella rouvalla alkoi voitokas hymy paistaa kasvoilta hevosen laukatessa tyytyväisenä hänen allaan.

Yleensä klinikan osanottajamäärä on 20, mutta tällä kertaa mukaan oli otettu viisi ylimääräistä heidän suuren avun tarpeensa vuoksi.

Vauhdin huumaa pyöröaitauksessa

Eli 25 pyöröaitauksessiota, joihin jokainen osanottaja saapui enemmän tai vähemmän epävarmoin askelin, mutta jokaikinen poistui pää pystyssä ja uutta puhtia askeleessa. Jokaiselle oppilaalle Chris antoi kaikkensa, mukauttaen oman lähestymistapansa jokaisen persoonan mukaan, antaen tukea siinä missä kukin sitä tarvitsi. Miten elävöittävä kokemus oli nähdä 24 muunnosta - ja miten mahtavaa oli kokea oma onnistuminen, joka todisti, että monet huolenaiheet ovat perusteettomat: istuntani ei ole niin jäykkä tai vino, että se saa hevosen kuin hevosen singahtelemaan sinne tänne laukassa! Vuokratsuni Chili vastasi kaikkiin apuihini kuuliaisesti ja pysyi aina siinä vauhdissa mitä siltä pyysin. Miten vapauttava tunne olikaan voida keskittyä hevosen rytmiin ja sulautua satulaan sitä seuraten, vain kuvitellut ohjat käsissä! Siitä olikin muistaakseni kulunut 10 vuotta kun viimeksi Keravan ratsastustunneilla todella nautin rennosta, huolettomasta laukasta vastatuulen hyväillessä kasvoja... Osoittaakseen minulle, että minä voin luottaa itseeni ja hevoseeni, Chris sujautti hevosen päästä viimeisenkin "pelastusnuoran", eli lassonsilmukan, jonka avulla hän voi tarvittaessa ottaa hevosen silmänräpäyksessä hallintaansa.

Ennen hevosen selkään nousemista, Chris kysyy jokaiselta osanottajalta heidän tuntemuksistaan ja pelon aiheista. Tilanteen

aiheuttaman hermopaineen alla osanottajien viimeisetkin padot usein murtuvat, ja kaikki salatut pelot tulevat pinnalle. Tästä syystä tämä kurssin osuus on saanut lempinimekseen "Roundpen Confessions". Minä olen monesti kokenut pelottavissa tilanteissa iskevän toimintakyvyttömyyden, jota usein huumorilla kuvailen ennenaikaisena kuolemankankeutena, joka tietysti vääjäämättä johtaa minut ja ratsuni ojasta allikkoon. Tunnustin siis tietäväni, että minä en pysty antamaan hevoselle tukea silloin kun se sitä eniten tarvitsee. Mutta oli ratsastajan huolen aihe mikä tahansa, sessio Chrisin kanssa pyöröaitauksessa on todistetusti lääke, joka tehoaa!

Rohkeasti ratsaille!

Nyt olikin sitten aika uusin eväin nousta hevosen selkään - tällä kertaa ohjatkin apuna! Vuorossa oli tiukkaa harjoittelua ohjien hallinnassa. Häätäpysäytyksen oikeat ohjasotteet iskostettiin mieleen lukemattomin toistoin paikalla seisten ja kaikissa askellajeissa, aina nopeutta lisäten ohjastyöskentelyssä. Missään vaiheessa emme saaneet lupaa ratsastaa kaksin ohjin, vaan ohjien oli annettava roikkua vapaana yhdellä kädellä pitäen, toisen käden toimiessa ohjaavana kätenä. Näin ohjiin ei tule tukeuduttua liikaa, eikä kukaan vahingossakaan vedä kahdesta ohjasta yhtä aikaa.

Hätäpysäytys ei ole sama kuin tavanomainen yhdellä ohjalla pysäyttäminen, jossa hevonen aluksi kääntyy ympyrälle ja asteittain valuu pysähdykseen. Chris opettaa ohjasotteet systemaattisesti:

1. Ohjien keskiosasta pitävä käsi nostetaan ylös ja taakse, kohti ratsastajan olkaa. Näin ratsastajan ei tarvitse nojata eteen tai taakse tai kumartua alas lyhentääkseen ohjaa. Vapaa, eli ohjaava käsi, liukuu samalla pitkin sisäohjaa alas, mahdollisimman lähelle kuolainta (n. 30 sentin päähän) ratsastajan pysyessä suorana tai painuessa syvemmälle satulaan.
2. Ohjien keskiosasta pitävä käsi pudotetaan takaisin säälle löysäten ulko-ohjan.
3. Ohjaava käsi viedään matalana ja kyynärpää suorana sivulle.
4. Ohjaava käsi viedään kaaressa ja edelleen suorana kohti reittä ja lukitaan reiden takaosaa vasten. Kun hevonen pysähtyy ja myötää ohjalle, ohja pudotetaan kädestä kiitokseksi.

Tätä menetelmää noudattaessaan ratsastaja voi yllättävissäkin tilanteissa nopeasti ja tehokkaasti hallita ohjat - ja hevosen - menettämättä tasapainoan satulassa. Hän välttää myös pistämästä painetta molempaan ohjaan yhtä aikaa, mikä pelästyneellä tai riistäytyvällä hevosella yleensä vain pahentaa tilannetta. Käden vieminen suorana ulos kaaressa eikä liian ylös ja taakse kohti ratsastajaa varmistaa sen, että hevonen ei äkkipysähdyksessä kaadu päälle, vaan pystyy säilyttämään tasapainonsa.

Chris käyttää tätä harjoitusta kouluttaessaan nuoria hevosia ja auttaessaan ongelmaisia hevosia. Nuori hevonen oppii pysymään pyydytyssä vauhdissa, ja hevonen, joka haluaa karata käsistä, oppii nopeasti, että ratsastaja pystyy hallitsemaan sen liikkeen. Se rauhoittuu, ja oppii luottamaan siihen, että ratsastajalla ei ole minkäänlaista aikomusta roikkua sen suussa saadakseen sen hidastamaan vauhtia.

Harjoittelimme ohjien hallintaa myös pujotellen tötsien välistä, totutellen nopeasti vaihtamaan otetta kädestä toiseen varmistaen, että toinen käsi on aina ohjien keskikohdassa, jotta ohjat pysyvät nopeatempoisissakin harjoituksessa samanmittaisina - kuulostaa helpommalta kuin se todellisuudessa on!

Maneesista siirryimme valtavalte ulkokentälle, jolla saimme tilaa laukata sydämemme kyllyydestä. Chili oli mahtava ratsu - kuinkas muuten, Chris Coxin Futurity-kisoihin kouluttama kun on. Vaikka se oli vain 6-vuotias, se oli jo tyypillinen karjatilaratsu, joka osaa käyttää energiaansa taloudellisesti: tekee töitä mukisematta ja juuri sen verran kuin ratsastaja pyytää, ja käyttää joka lepo hetken sataprosenttisesti hyväkseen.

Kenttätyöskentelyn lisäksi kävimme myös maastossa Chrisin suurella tilalla. Chris sanoo viettävänsä suhteellisen vähän aikaa kentällä hevosia kouluttaessaan. Hän uskoo, että samat asiat voi opettaa hevoselle maastossa, luonnollisia esteitä ja maastoa hyväksi käyttäen, ja se on hänestä hevoselle mielekkäämpää kuin

jatkuva, tylsistyttävä kenttätyöskentely. "Minun ratsastuskenttäni ulottuu itärannikolta länsirannikolle", hän toteaa.

Kurssin anteja

Vaikka minulla oli 18 vuotta takanani ratsastusharrastuksen parissa, ja jopa koulupohjaakin hevososalalla, uusia tiedon ja taidon jyväsia tuli roppakaupalla kotiin vietäväksi. Näistä mainittakoon vielä:

- Satulassa on oltava riittävästi tilaa, jotta ratsastaja voi sulavasti seurata hevosen liikettä laukassa ja selkeästi käyttää kolmea eri istuntapaikkaa satulassa. Satula, johon takamus tuntuu mukavasti lokahtavan paikalleen, on siis todennäköisesti liian ahdas!

- Satulan istuimen tulisi samasta syystä olla mahdollisimman litteä ilman ylimääräisiä toppauksia. *Close contact* -tyyppinen satula antaa ehdottoman edun tasapainon säilyttämisessä ja hevosen kanssa kommunikoidessa.

- Oikea tapa sitoa riimunaru sormia vaarantamatta. Tiedän tapauksia, joissa kouluttaja on menettänyt sormia hevosen kiskaistessa narusta.

- Tehokkaampi riimunarun käyttö.

- Tehokkaampi ohjien käsittely.

Chris Coxin klinikoiden mainokset kehottavat: "Valmistaudu elämäsi mullistavaan kokemukseen". Aikamoinen lupaus! Mutta Chris myös pitää lupauksensa. Kotimatalle lähti 25 uudistunutta ihmistä - ei vain hevosiintaitoihin katsoen, vaan paljon laajemmalla mielessä. Mukana oli osanottajia, joita elämä oli kohdellut kaltoin vuosien varrella, mutta Chrisin tuella ja opastuksella heissä syttyi uusi kipinä ja he alkoivat rakentaa uutta perustaa tulevaisuudelle hevosten kanssa saavutettujen voittojen kautta ja koko porukalta saadun kannustuksen avulla. Totesimme yhteismielin, että oppiessamme rakentamaan paremman suhteen hevostemme kanssa olimme samalla kehittäneet muilla elämän aloilla tarvittavia taitoja ja itseluottamusta.

Diamond Double C -tilalla harjoitukset eivät rajoitu vain hevosiin... Klinikkoisijamme oli lähes jokaisen valveilla vietetyn hetken kurssilaisten seurassa, järjestäen joka illalle ohjelmaa, kilpailuja ja muita yllätyksiä. Nauru raikui iltamyöhään, joten lihaksista eniten liikuntaa taisivat saada vatsalihakset! Vihjeeksi sanottakoon, että ujustelut kannattaa jättää kotiin, sillä yksi kurssin periaatteista on, että jokaisen tulee testata rajojaan...

Taidot testiin tositalanteissa

Kotiin palattuani ratsastin hevosiani aivan uudella innolla ja päättäväisyydellä, harjoitellen Chrisin tilalla opittuja taitoja. Ja kuinkas ollakaan, tositalanteet tarjosivat jokaisella hevosella tilaisuuden pistää uudet opit testiin. Pikku peintineitini ampaisi kauhuissaan täyteen

laukkaan havaitessaan kaupungin puistoon ilmestyneen telttameren. Lemmenkipeä mammatammani alkoi vikuroida, kun en antanut sen seurata ystäväni komeata ruunaa. Arabiruunani astui maastoretkellä ampiaispesään ja pisti tanssiksi, esittäen ennen kokemattomia polkkaliikkeitä!

Mutta kaikista pelottavin ja mieleenpainuvinkin kokemus tuli aviomieheni Wyatt-mustangilla, kun kesken pehmenysharjoitusten havaitsin taivaalta lähestyvän vaaran: kaksimoottorinen pienlentokone oli tulossa suoraan kohti kuin Kamikats-pommittaja, ja aikaa valmistautua oli noin 3 sekuntia! Kone oli enää ehkä 20 metrin korkeudessa ja oli pudottamassa korkeutta laskeutuakseen läheiselle kentälle. Ehdin ajatella: Tästä ei hyvää seuraa! Wyatt tapitti jo konetta pää pystyssä ja vartalo jäykkänä, valmiina räjähtämään. Miten se reagoisi? Nouseeko se pystyyn? Pukittaa? Yrittääkö se paeta? Viimeinen vaihtoehto tuntui todennäköisimmältä, mutta ratkaisu oli kaikissa tapauksissa sama: Rauha. Kerro koko olemuksellasi hevoselle, että sillä ei ole syytä hätäntyä. Harjoitukset tuottivat tulosta: Alitajuisesti päästin ilman keuhkoistani vajotessani syvälle satulaan, samalla kun käteni valmistautuivat ottamaan hevosen yhdellä ohjalla hallintaan,

antaen kuitenkin luottavaisesti ohjien vielä roikkua vapaana sen katsoessa lähestyvää "hirviötä". Kun kone oli kohdallamme, korkeintaan 12 metriä pääni yläpuolella, moottorien jylinä kävi korvia huumaavaksi. Tämä oli hevoselleni liikaa, ja näin silmäkulmastani sen korvien alkavan kääntyä pakokauhun iskiessä. Tunsin sen etuosan putoavan allani, ja sitten ottavan kaksi loikkaa sivulle. Samalla olin jo lyhentänyt ohjaa niin, että Wyattin nenä oli nyt miltei jalustimessa kiinni, ja uskomatonta kyllä, se rentoutui välittömästi! Päästin ohjan, ja yhdessä seurasimme koneen laskeutumista kiitoradalle Wyattin jauhaessa suutaan uuden ahaa-elämyksen merkinä: Lentokoneita ei siis tarvitse pelätä...!?

Selviydyin kaikista näistä tilanteista ilman tavanomaista "kuolemankangistustani", ja sen ansiosta hevoseni myös saavuttivat ihailtavan nopeasti malttinsa, osoittaen uutta luottamusta ratsastajaansa. - Olen arvatenkin jo ilmoittautunut jatko-opinnoille Chrisin tilalla, sillä minä nautin siitä muutoksesta mikä on tapahtumassa sekä minussa itsessäni että hevosissani. Maltan tuskin odottaa tilaisuutta hioa ja laajentaa *Building Riders Confidence* -kurssin antamia tietoja ja taitoja, sillä Chris Coxin opettama systeemi todella TOIMII!

Uupunut klinikoitsija ansaitulla venytystauolla

Cinimer

AQHA 4577728

SIRE: Yellow Roan of Texas
NCHA money earner \$ 73 000
by Peptoboonsmal

DAM: Miss Reminic
by Reminic

Fee: 1200 € (22% tax included)

contact: Meeri Simula

meeri@wallantalli.net

tel: + 358 - 40 - 571 1558

www.wallantalli.net

Hesa Frosty Hickory

1999 AQHA 3836201

© Eeva Mannila

**NRHA Money Earner
AQHA ROM in reining
Reining Finnish Champion '08**

**SIRE: Frostys Chic Olena
by Smart Chic Olena
DAM: Amanda Quixote
by Doc's Hickory**

**Fee: 1500€
Contact: Meeri Simula
meeri@wallantalli.net
tel: + 358-40-571 1558**

For breeding

CHICA FRECKLES

Sorrel 2001

AQHA ID 4090740

Sire
Smartest Little Pep
Dam
Chili Chili Coco Bop

NRHA money earner
AQHA points in halter

Fee: 1000€ incl. 22%

Piia Isola, Kotakankaantie 2,
90301 Oulu +358 40 7161 016

Emphy's Big Nobody

Sire: Big Steps Snow Boy
European champion junior reining
& working cowhorse '97
German Champion Working cowhorse '98

Dam: Emphys Mitzy by Emphasis

**TESTED HOMOZYGOUS ON BLACK
AND TOBIANO!**

Contact: Meeri Simula
meeri@wallantalli.net
tel: +358-40-5711558

Fee: 1500€ (22% tax incl.)

AMERIKAN PAINT

Rock N Jetset rek.APHA 837,250, Hippos R05-1082

Tobiaano, musta/valkoinen

i: Smith N Rocket

e: Tanima Paula Maxime

Ori on DNA testattu ja Homotsygootti,
eli varsoille annetaan kirjavuustakuu!

Astutusmaksu/Varsamaksu on 500€

Varaukset ja aikataulut :

Pentti Rautio,
Majanperäntie 190,
92600 Pulkkila
0400-295625

www.jukolaranch.com

Täyttä vauhtia

Pete Perkiö ja Boggies Little Lena Hyvinkäällä 2008
Kuva: Eeva Mannila

Kuinka saavuttaa open-tason vauhti reiningissä kuuden askeleen barjoitteluohjelmalla.

Reining-radalla tarvitaan nykyään entistä enemmän vauhtia. NRHA Futurity- ja Derby-voittaja Andrea Fappani Temeculasta, Californiasta neuvoa kuuden askeleen ohjelman, miten nuorelle hevoselle opetetaan tasapainoinen, näyttävä ja vauhdikas reining-laukka.

STEP I

Hiljaa hyvä tulee

Fappani kertoo aloittavansa temponvaihteluiden harjoittelun kaksivuotiaillaan loppukesästä. Tärkeää on, että hevosella on riittävästi aikaa totutella vauhtiin rauhassa ja rentona. Ennen vauhdin vaihteluiden opettelua Fappani varmistaa, että hevoset ovat erittäin keveitä kädelle ja niiden ohjaaminen ohjaspaineen avulla on helppoa ja kevyttä. ”Jos hevonen ei ole täydessä kontrollissa hitaassa vauhdissa, nopeuden lisäämisessä ei ole mitään järkeä,” Fappani toteaa. ”Jos en ole tyytyväinen siihen, miten hevonen reagoi hitaassa vauhdissa, korjaan ongelman ennen vauhtiharjoittelun aloittamista, koska se aivan varmasti vain pahenee vauhdin lisääntyessä.”

Hevosen vauhdin kasvattaminen aloitetaan asteittain. Fappani haluaa hevosensa tuntevan olonsa vauhdissa aluksi hieman epämukavaksi, mutta niin, ettei se pelkää tai ole liian herkkä.

Tärkeintä on ratsastaa hevosta täsmälleen samalla tavalla kuin hitaassakin vauhdissa. Fappani varmistaa, että hevonen on täsmälleen yhtä paljon kontrollissa nopeammassa vauhdissa kuin se olisi hitaassakin laukassa. ”Hevosen on ohjaututtava helposti ja myöhdättävä rennosti päästään. Ja jos minun on nopeassa vauhdissa korjattava jotakin, esimerkiksi hevonen nojaa ympyrällä ulospäin ja minun on siksi ohjattava sitä ympyrän keskustan suuntaan, huolehdin siitä, ettei hevonen hidasta korjauksen vuoksi vauhtiaan.” Fappani selventää. ”Jos haluaa hevosen tuntevan olonsa mukavaksi kovassa vauhdissa, on säilytettävä vauhti niin kauan, että hevonen tuntuu hyvältä ja vasta sen jälkeen voi antaa hevosen hidastaa – palkinnoksi”.

”Jos taas hevonen haluaa kulkea nopeampaa kuin mitä olen pyytänyt, hidastan vauhdin ylöspäin suuntautuvalla ohjasotteella takaisin haluamaani nopeuteen. Kun olen tyytyväinen kaikkeen nopeassa vauhdissa (hevonen on rento, ohjautuu hyvin ja myötää päästään), annan hevosen hidastaa ja laukata pari pienempää hidasta ympyrää.” Fappani jatkaa. ”Palkitsen hevoseni antamalla sen hidastaa ja helpottaa tehtävää. Teoriani on, että hevoseni ei kuumu laukatessaan lujaa, jos se tietää, että ennemmin tai myöhemmin se saa palkintona hyvästä käytöksestä hidastaa vauhtiaan”.

STEP II

Ole valmis sopeutumaan

Fappanin mukaan noin 99 % hänen treenaamistaan hevosista ovat innostuneet nopeasta vauhdista. Siksi on tärkeää, että vauhtiharjoittelu aloitetaan pikkuhiljaa asteittain. Fappani toteaa jokaisen hevosen olevan yksilö ja jokaisen reagoivan eri tavalla eri nopeuksiin. ”Se huomioiden nopeus on aina mukautettava kunkin hevosen ja harjoituksen mukaan. Tiedät ratsastavasi liian kovaa, jos hevonen lakkaa kuuntelemasta eikä kiinnitä mitään huomiota hidastaviin apuihisi,” Fappani toteaa. ”Kun totutan nuoret hevoseni nopeaan laukkaan, haluan niiden tunnevan olonsa riittävän epämukavaksi, jotta ne oppivat, mutta ei liian pelokkaaksi, jolloin ne alkavat panikoida ja kieltäytyvät vauhdista myöhemmin,” hän täydentää.

STEP III

Kuuntele hevostasi

Kun ratsastetaan reining-radan nopeita ympyröitä, tavallisin ongelma on saada hevonen hidastamaan, ei saada se laukkaamaan nopeasti. Jos hevosen takaraivossa on koko ajan ajatus hidastamisesta, hevonen odottaa herkeämättä ratsastajan avuista sitä merkkiä ja hetkeä, jolloin se saa luvan hidastaa. Säilyttämällä tämän halun hidastaa, hevonen oppii laukkaamaan kovaa vauhtia rentona ilman että se haluaa ryöstäytyä. Tästä johtuen Fappanin mukaan on erittäin tärkeää tietää, kuinka väsynyt hevonen on kun työsteetään vauhdin hidastamista nopeilta ympyröiltä hitaille. ”Minä haluan että hevoseni on juossut jo pahimman puhdin pois itsestään siinä vaiheessa, kun alan työstää tempovaihteluita, jotta se ei innostu liiaksi vauhdin lisäämisestä. Mutta toisaalta en halua hevosen olevan liian väsynyt tai hengästynyt, jottei se tunne oloaan liian epämukavaksi,” Fappani neuvo.

Erityisesti nuorten hevosten kohdalla on tärkeää lopettaa harjoittelu ennen kuin hevoset hengästyvät. On parempi pitää tauko ja antaa hevosen hengähtää kuin jatkaa harjoitusta hengästyneellä hevosella. Fappani kertoo ratsastavansa mieluummin kolme 20 minuutin pätkää kuin tunnin kerrallaan ja ottaa riski, että hevonen loukkaantuu tai kokee tilanteen liian epämukavaksi.

STEP IV

Ohjaa

Jos harjoittelu on tehty oikein, hevosen pitäisi olla täydellisessä kontrollissa vauhdista riippumatta, eikä täsmällisten ympyröiden ratsastamisen pitäisi tuottaa mitään ongelmia. Täytyy vain pitää mielessä, että kaikki tapahtuu nopealla tempolla. Jos ratsastaja tekee pienen virheen eikä korjaa sitä nopeasti, siitä tulee nopeasti suurempi ongelma. Fappani neuvo suunnittelemaan kaiken ¼ ympyrää etukäteen ohjaamisongelmien estämiseksi.

STEP V

Kommunikoi selkeästi

”Nopeiden ympyröiden aikana minä nojaan pikkiriikkisen eteenpäin. Hevosella on tapana seurata ratsastajan vartaloa tasapainottaakseen itsensä; mutta en nojaa eteenpäin liian paljon, koska haluan tuntea hevosen allani,” Fappani kertoo. ”Halutessani hevosen laukkaavan lujempaa, nojaan hieman eteenpäin ja naksutan

kielelläni aina kun haluan vauhdin lisääntyvän hieman. Kun haluan keskinkertaisen nopeuden, naksutan 2-3 kertaa ympyrän aikana. Jos taas haluan todella vauhdikkaat ympyrät, naksutan parin laukka-askleen välein koko ajan. Kun haluan hidastaa, lopetan naksuttamisen ja istun selkää suorassa satulaan,” Fappani kertoo oman taktiikkansa.

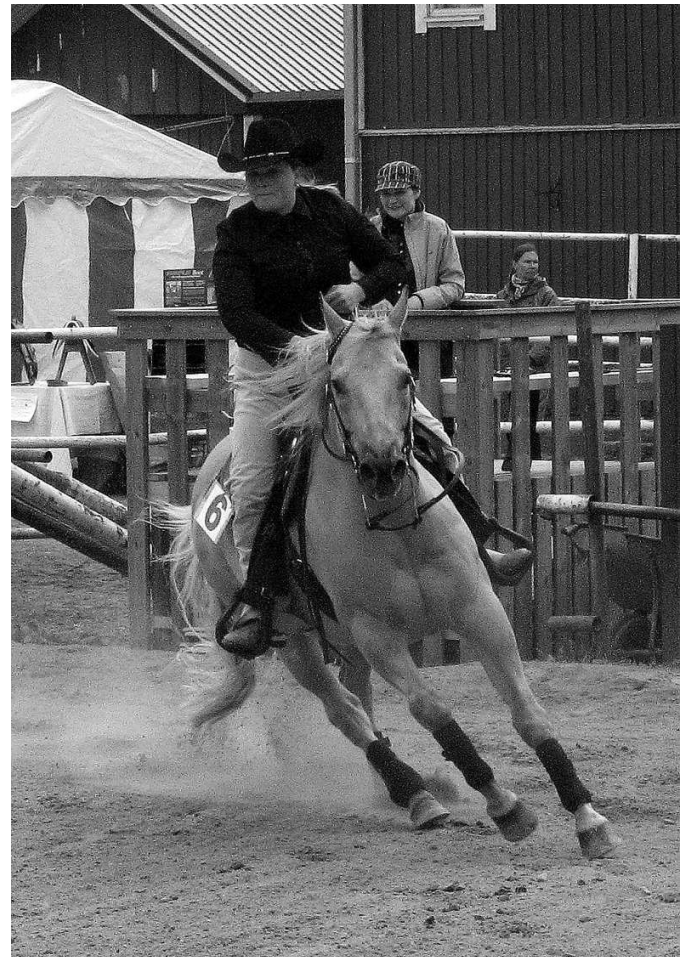
STEP VI

Harjoitus tekee mestarin

Harjoittele kotona niin paljon kuin mahdollista. Jos kyseessä on aloitteleva ratsastaja, Fappani suosittelee heille harjoittelua ensin kokeneen hevosen kanssa, jolloin ratsastaja totuttaa itsensä vauhdin lisäämiseen. Ratsastaja, joka tuntee olonsa mukavaksi ja luottavaiseksi vauhdissa, voi opettaa nuorelle hevoselle täsmälliset laukkaympyrät nopeassa vauhdissa.

Käännös: Eeva Mannila

Alkuperäinen artikkeli: Mach X, Jody Reynolds/The American Quarter Horse Journal, October 2004, s. 125-127

Siri Vepsäläinen ja Two Eyed Bueno Jac Hyvinkäällä 2008
Kuva: Eeva Mannila

M

Y

Y

Iso Smart Cody

Red dun quartertamma, synt. 16.7.2007
isä: Chica Freckles (AQHA 4090740)
emä: Jiggs Mc Cody (AQHA 3916926)
Hinta: 6500€

(sis. 22% alv, eläinlääkärin tarkastuksen ja röntgenkuvauksen)

T

Ä

V

Ä

"Sylvia"

Red dun quartertamma, synt. 5.8.2008
isä: Chica Freckles (AQHA 4090740)
emä: Mistheiress (AQHA 2796316)
Hinta: 4500€

(sis. 22% alv, eläinlääkärin tarkastuksen ja röntgenkuvauksen)

N

Ä

Piia Isola, 040-7161 016

Putoaako taivas?

Miten monta vuotuista varsaa yhdelle tammalle salliva sääntömuutos on vaikuttanut Quarterkasvatukseen tähän mennessä.

Vuonna 2003 kaikki arvailivat mitä tulisi tapahtumaan. Tammikuun ensimmäisestä päivästä vuonna 2003 alkaen, AQHA:n säännöt ovat sallineet rekisteröidä yhdelle tammalle enemmän kuin yhden varsan per vuosi, edellyttäen että sukulaisuus todistetaan DNA-testillä. Käytännössä sääntömuutos tarkoitti useiden alkionsiirrolla tuotettujen varsojen sallimista vuodessa.

Välittömästi sääntömuutoksen jälkeen AQHA:ssa havaittiin, että alkionsiirtoilmoitusten määrä nousi vuodessa 41 %: Vuonna 2002 alkionsiirtoja tehtiin 1849 kpl, vuoden 2003 aikana yhteensä 2614 kpl. Vuoden 2003 astutuskauden loppuun mennessä alkionsiirtopalveluita tarjonneet yritykset ilmoittivat ennätystuloksista: yrityksissä teetettyjen alkionsiirtojen määrä kasvoi jopa 50 %.

Arvailut siitä, mitä ns. ”monen varsan sääntö” tarkoittaisi quarterkasvatukselle, olivat hyvin monenlaisia.

Vuonna 2008 sääntömuutoksesta tuli kuluneeksi viisi vuotta. Vuonna 2007 saavutettiin ennätys alkionsiirtoilmoitusten määrässä: 3821 kpl. Kaikkia kiinnostava kysymys on: Mitä on toistaiseksi tapahtunut?

AQHA tilastoja

AQHA:n tilastoista kokonaiskuvaa saadaan selvemäksi muutamilla faktoilla.

Vain hyvin pieni osa kaikista AQHA:an rekisteröitävistä varsoista saa alkunsa alkionsiirrolla. Esimerkiksi vuonna 2004 rekisteröitiin 2692 alkionsiirrolla alkunsa saanutta varsaa. Se on 1,6 % kaikista vuoden 2004 aikana syntyneistä rekisteröidyistä varsoista, joita oli yhteensä 160 442 kpl. Kaikista alkionsiirrolla tuotetuista varsoista moni on vain yksittäisiä tietyn tamman jälkeläisiä, sillä tammojen omistajat käyttävät alkionsiirtoa myös vain yksittäisten varsojen tuottamiseen sellaisissa tapauksissa, joissa tamma ei voi kantaa omaa varsaansa tai sen ei esimerkiksi tiiviin kilpailukauden vuoksi haluta kantavan varsaa itse. Lähellekään kaikki alkionsiirtotapaukset eivät siis liity monen varsan sääntöön.

Vaikka alkionsiirron lopputuloksena ei aina synny toivottua varsaa, yhä useampi tamman omistaja tuottaa tammallaan useampia varsoja vuodessa alkionsiirtojen avulla. Ennen vuotta 2003 AQHA:an toimitettujen alkionsiirtoilmoitusten määrä oli aina suurempi kuin niiden lopputuloksena syntyneiden rekisteröityjen varsojen lukumäärä. Vuodesta 2003 eteenpäin tämä on muuttunut: syntyneiden varsojen määrä on ollut joka vuosi suurempi kuin tehtyjen alkionsiirtoilmoitusten määrä. Esimerkiksi vuonna 2005 tehtiin 3426 ilmoitusta alkionsiirrosta (ilmoituksia on tehtävä yksi per munasoluja luovuttava tamma), joiden seurauksena vuonna 2006 rekisteröitiin 3821 varsaa.

Suurin osa tammanomistajista, jotka hyödyntävät monta varsaa yhdelle tammalle sallivaa AQHA:n sääntömuutosta, tuottavat yhdellä tammalla kaksi varsaa per vuosi.

Suurin osa useampia varsoja alkionsiirrolla tuottavista tammoista saa vuodessa kuitenkin vain kaksi varsaa. Kahden vuotuisen varsan tammoja alkionsiirtoilmoitusten tammoista on tähän asti ollut 79 %.

AQHA:n rekisteröintiosaston Senior Manager, Tammy Canida kertoo, että useita varsoja per vuosi tuottavien tammojen määrä kasvaa kyllä vuosittain, mutta hitaasti. ”Vaikka muutamat tammanomistajat ovat päättäneet tuottaa tammoillaan useampia varsoja vuodessa, suurin osa tyytyy kahteen,” hän toteaa. Tällä hetkellä suurin yhdellä tammalla tuotettujen vuotuisien varsojen määrä on yhdeksän varsaa. Kyseessä on laukkaratsusukuinen tamma Miss Eye Paint.

Markkinakatsaus

Miten usean varsan sääntö on sitten vaikuttanut quarterhevosmarkkinoihin (erityisesti Amerikassa)?

”Alkionsiirrot ja monen varsan sääntö on vanhaa kauraa cutting-piireissä”, toteaa Jim Ware, johtavan cutting-hevosten myyntiin erikoistuneen Western Bloodstock-yrityksen edustaja Weatherfordissa, Teksasissa.

Perinteisesti cutting-hevosten avoimissa huutokaupoissa on liikkunut muihin lajeihin verrattuna selkeästi suurin määrä samasta tammasta vuoden aikana teetettyjä varsoja, joita ei vain ennen vuotta 2003 saanut rekisteröityä AQHA:an. Koska rekisteröimättömällä hevosella voi kuitenkin osallistua NCHA:n (National Cutting Horse Association) kilpailuihin, cutting-kasvattajat ovat teettäneet tammoillaan useita varsoja vuodessa jo vuosia ennen AQHA:n sääntömuutosta käyttäen DNA-rekisteröintiä hyväkseen sukulaisuuden todistamisessa. Vuoden 2003 AQHA sääntömuutoksen jälkeen useat cutting-kasvattajat ovatkin näiden DNA-rekisteröintien avulla takautuvasti rekisteröineet hevosensa myös AQHA:an. Cutting-maailmassa sääntömuutos ei siis ole vaikuttanut erityisen paljon.

Lännenratsastuslajeista Cuttingin jälkeen toiseksi eniten useita varsoja vuodessa tuotetaan laukkaratsutammoilla. Heritage Place’n, Oklahoma City’stä kotoisin olevan johtavan laukkaratsuhuutokauppatalon edustajan Jeff Tebow’n mukaan monet laukkaratsukasvattajat ovat ottaneet useamman varsan tuottamisen yhdellä tammalla selkeäksi bisnesstrategiaksi.

Professional Auction Services Inc’in Mike Jennings Berryvillestä, Virginiasta puolestaan toteaa, ettei western pleasuren ja muiden all around-lajien hevosiin erikoistuneilla kasvattajilla vielä ole ollut juurikaan kiinnostusta useiden varsojen tuottamiseen.

Huutokauppoja ja hevosten myyntiä järjestävät yritykset eivät ole varsinaisesti tilastoineet ja tutkineet alkionsiirroilla toteutettujen monien varsojen osuutta myytävistä hevosista, mutta he ovat kyllä nähneet, miten trendit kehittyvät.

”Kaiken kaikkiaan sääntömuutos ei ole toistaiseksi aiheuttanut etukäteen pelättyjä taloudellisia vahinkoja,” toteaa Robin Glenn, jonka yritys Robin Glenn Pedigree Inc. markkinoi hevosia ja julkaisee suurta myyntiluetteloa El Renossa, Oklahomassa. ”Myynti on kaikesta huolimatta sujunut hyvin ja myyntikeskiarvot ovat nousussa.”

Jim Ware, cuttinghevosmarkkinoiden asiantuntijana on samaa mieltä. ”Alun perin vastustin sääntömuutosta,” hän toteaa. ”Mutta siitä ei ole seurannut quarterkasvatukselle ja hevosten myynnille niitä kielteisiä vaikutuksia, joita pelkäsin. Ajatus siitä, että cuttingkasvattajat täyttäisivät hevosmarkkinat toistensa kanssa sukutaulultaan identtisillä huippuvarsoilla, joita olisi lopulta liian paljon ja niiden arvo laskisi huomattavasti, ei loppujen lopuksi ole toteutunut.”

Kun tutkitaan listaa minkä tahansa lajin tammoista, joilla on teetetty vuoden aikana useita varsoja alkionsiirtojen avulla, samat huippukasvattajat ja tunnetut nimet toistuvat hevosten omistajien kohdalla. Useita varsoja teettävät selvästi kaikkein kalliimpien hevosten tuottamiseen erikoistuneet kasvattajat huippuhevosillaan. Tämä johtunee alkionsiirron kalliista kustannuksista, jotka on helpompi peittää kalliimpaa varsaa myyessä.

Waren mukaan cutting-kasvatuksessa monen varsan tuottamisen mahdollisuudesta hyötyvät nuoret oriit, joilla on selkeästi kilpailunäyttöjä, mutta jälkeläisnäytöt puuttuvat. Kun huipputammalla sai tehdä vain yhden rekisteröitävän varsan vuodessa, tammät astutettiin varman päälle oreilla, joilla oli myös selkeitä jälkeläisnäyttöjä. Nyt myös nuoret oriit saavat mahdollisuuden, koska varsan voi teettää molemmilla. ”Sääntömuutos on mahdollistanut useamman nuoren kilpailuareenoilla pärjänneen oriin astutusuran aloittamisen,” Ware toteaa. Hän viittaa Western Bloodstock’in ”New Sire Spotlight”-myyntitapahtumaan, joka pidettiin NCHA Futurityjen yhteydessä. Tapahtumassa esiteltiin tarkkaan valikoituja myytäviä vuotiaita varsoja oreilta, joiden jälkeläiset ovat vasta alle 3-vuotiaita. ”Kun katsotaan, miten laadukkaita tammoja noilla nuorilla oreilla oli astutettu, saa hyvän käsityksen siitä, mitä tarkoitan,” Ware täydentää.

Jennings puolestaan kommentoi: ”Olen sitä mieltä, että alkionsiirtojen kustannukset estävät pieniä ja keskisuuria kasvattajia jatkossa kilpailemasta aivan kasvatusbisneksen kärkipäässä.

Tulevaisuudessa todennäköisesti huippuhevosten kasvatuksessa mukana olevien kasvattajien määrä vähenee entisestään. Markkinat keskittyvät niiden harvojen käsiin, joilla on varaa ostaa todellisia huipputammoja ja teettää niillä useita varsoja alkionsiirtojen avulla.”

Toisaalta, jatkossa huippusukuisia yksilöitä on alkionsiirtojen ansiosta enemmän tarjolla myös keskitason kilpailijoille ja kasvattajille. Erityisesti sellaisia tammoja, jotka ovat hyvästä suvusta, mutta joilla ei itsellä ole kilpailunäyttöjä. Aikaisemmin, kun huipputammalla voitiin teettää vain yksi varsa vuodessa, kasvattajat tavallisesti pitivät sen itsellään; nyt samat kasvattajat myyvät helpommin sääntömuutoksen mahdollistamat täyssisarukset eteenpäin. Jennings pitää todennäköisenä, että yhä useampi keskituloinen quarterharrastaja ostaa jatkossa niin hyvän tammän kuin mihin rahat riittävät, kilpailevat sen kanssa ja teettävät sitten alkionsiirtovarsoja tammalla ansaitakseen takaisin osan kalliin tammän kustannuksista. ”Tosin markkinat ovat vielä nuoret, joten emme voi olla varmoja, mitä tulee tapahtumaan.” hän lisää.

SÄÄNTÖ

Ennen vuotta 2003 AQHA:n säännöt sallivat yhdelle tammalle rekisteröitävän vain yhden varsan per kalenterivuosi, paitsi tapauksissa, joissa tamma on synnyttänyt kaksoset.

Vuoden 2003 astutuskauden alusta astui takautuvasti voimaan sääntömuutos, jonka myötä AQHA:n säännöt sallivat quartertammoilla tuotettavan useamman kuin yhden varsan kalenterivuodessa – edellyttäen että sukulaisuus on todistettavissa. Tämän on tehnyt mahdolliseksi sellaiset toimenpiteet kuten alkionsiirto, joka mahdollistaa sijaistammojen käytön varsojen kantamiseen.

Sääntö yksityiskohtaisesti löytyy AQHA:n sääntökirjasta, sääntö nro. 212.

Useita varsoja per tamma

Montako varsaa tammoilla tavallisimmin teetetään monta varsaa sallivan sääntömuutoksen ansiosta?

AQHA:n rekisteröintitilastojen mukaan sääntömuutoksen jälkeen usean varsan ”paketteja” vuodessa on teetetty yhteensä 4426* kpl. Näissä ”paketeissa” varsojen lukumäärä oli:

- 349I x 2 varsaa
- 738 x 3 varsaa
- 159 x 4 varsaa
- 27 x 5 varsaa
- 8 x 6 varsaa
- 2 x 7 varsaa ja
- 1 x 9 varsaa

Näissä 4426 ”paketissa” on siis yhteensä 10 038 varsaa, keskimäärin 2,23 varsaa per paketti. Ehdottomasti suurin osa monen varsan sääntöä hyödyntävistä kasvattajista tuottaa tammallaan kaksi varsaa vuodessa.

*Tilanne 17.12.2007.

Muodikasta kasvatusta

Kaikki quartereiden myyntiin keskittyneet yritykset ovat huomanneet kysynnän kasvavan tämän hetken muotisukuisten huipputason suoritushevosten osalta, mikä on johtanut osin hälyttäviin havaintoihin. ”Kun tutkitaan tämän hetken muodikaiden huippu cutting-hevosten, pleasure-hevosten tai laukkahevosten sukutauluja, huomataan, että samat hevoset toistuvat sukutauluissa yhä uudelleen ja uudelleen – vain eri järjestyksessä,” Glenn huomauttaa. ”Kyseessä on lähes aina samat tammalinjat, vain järjestys vaihtelee.”

Tarve tuottaa varsoja todistettavasti hyviä suoritushevosia tuottavista sukulinjoista on vähentänyt huomattavasti kasvattajien kokeiluhaluja. Kasvattajat käyttävät aikaisempaa paljon harvemmin hyväskuiselle tammalle tai orille hevosta, jolta puuttuvat suoritusnäytöt. ”Luulin, että useampi kasvattaja olisi kiinnostunut ulkosiitoksena yhdistämään huipputammojaan tuntemattommilla hevosilla, jotka toisivat nykyisten sukulinjojen ulkopuolista verta mukaan kasvatukseen,” Ware kommentoi. ”Minun mielestäni kaikki parhaat cutting-linjaisiin hevosiin sekoitetut oman lajin ulkopuolelta tulleet sukulinjat ovat olleet laukkahevosia, kuten Doc Bar. Olen hieman pettynyt, etteivät useammat ole hyödyntäneet monen varsan sääntöä ja kokeilleet rohkeasti ulkosiitosta.”

Glenn nostaa esimerkiksi menestyksekkäistä kokeilusta legendaarisen cuttingkasvattajan, Shorty Freemanin, uskon Bar Socks Babe –tammaansa (s. 1966, i. Bar El Do, e. Dusty Socks, ei. Gold King Bailey), jolla ei ollut minkäänlaisia kilpailunäyttöjä. Tamma oli loppujen lopuksi kantaemä monen sukupolven läpi menestyksekkäälle cutting-suvulle sellaisen yksilöiden kuin tyttärensä Lenaetten ja poikansa Travalenan kautta. Glennin tietopankin mukaan Bar Socks Babe’n tyttäret, tyttärentyttävät ja tyttärentyttävät ovat tuottaneet cutting-hevosia, joiden yhteenlasketut ansiot ovat yli 5,7 miljoonaa dollaria. ”Se oli pieni tamma, josta Shorty vain jostakin syystä piti,” Glenn kertoo. ”Hän vei tammun kotiinsa ja käytti sitä jalostukseen. Nyt tamma on legenda.”

”Kun muodikaiden sukutaulujen omaavien hevosten – erityisesti tammojen - määrä tulevaisuudessa vain kasvaa ja kasvaa, pienet, vailla suoritusnäyttöjä olevat tammot, kuten aikanaan Bar Socks Babe, eivät tule saamaan mahdollisuutta osoittaa arvoaan. Osa näistä ulkosiitoksista voisi olla todella onnistuneita. Quarterrodussa on varmasti vielä jäljellä yllätyksiä, joita emme ole löytäneet,” Glenn jatkaa viitaten vailla suoritusnäyttöjä olevien hevosten piilossa olevaan suorituspotentiaaliin. ”Ja kuitenkin yhä harvempi edes vilkaisee noihin tuntemattomampiin sukutauluihin päin, koska tarjolla on niin paljon muodikaiden sukutaulujen edustajia.”

Kysynnän ja tarjonnan laki

Kysynnän ja tarjonnan laki vaikuttavat yhä edelleen myös quarterkasvatuksessa: myyntihintoihin vaikuttavat tarjonta, kysyntä ja tuotteen laatu.

”Vuotiaille varsoille on vain tietty määrä kysyntä,” toteaa Tebow. ”Jos tarjonta tietyn sukutaulun omaavista varsoista lisääntyy merkittävästi ilman että kysyntä kasvaa mukana, niiden hevosten arvo laskee vääjäämättä. Kysynnän ja tarjonnan laki määrää hinnan.”

Jennings on samaa mieltä. ”Jos jollakulla on aivan loistava tamma, hän aiheuttaa vahinkoa vain itselleen, jos tuottaa tuolla tammalla liikaa varsoja markkinoille lyhyessä ajassa. Lisäksi myös vähän aikaa kasvatuksessa mukana olleet ihmiset ovat hyvin tarkkoja valitsemiensa yksilöiden rakenteesta ja laadusta, sukutaulusta huolimatta.”

Onko taivas siis pudonnut quarterhevosmarkkinoiden niskaan ns. usean varsan säännön myötä? Ei, mutta alkionsiirtojen kaltaiset toimenpiteet ovat vaikuttaneet markkinoihin ja tekevät niin myös jatkossa.

”Hevostalouteen vaikuttavat kokonaisluvut ovat jotain muuta kuin nyt tarkastelemamme huippusuoritushevosten kasvattamiseen käytetyt alkionsiirtojen määrät,” Jennings toteaa. Hän viittaa laajempiin ongelmiin, kuten alhaisemman tason hevosten hintojen laskuun ja hevosten tuottamiseen kaiken kaikkiaan. ”Ihmisten tulisi kiinnittää enemmän huomiota siihen, minkälaisia yksilöitä risteytetään. Ei vain sukutauluun, vaan myös yksilön ominaisuuksiin,” Glenn tukee kollegaansa. ”Ovatko käytetyt hevoset rakenteellisesti terveitä.”

Vaikka laukkaradoilla ja hunter-lajeissa quartereihin sekoitetaan melko säännöllisesti englannin täysiveristä, Glenn uskoo, että aivan jokaisen lajiin erikoistunut quarterkasvatus hyötyisi oman lajin menestyjien ulkopuolelta haetusta harkitusta ulkosiitoksesta. ”Me käytämme linjalostusta ja sisäsiitosta aivan liikaa rodussa, joka on alun perinkin tiukan linjalostuksen tulos,” Glenn kommentoi. ”Kukaan muu kuin me kasvattajat ei voi kontrolloida tätä rotua ja sen tulevaa kehitystä. Tarvitsemme lisää yksittäisiä ihmisiä, jotka uskaltavat ottaa riskin risteyttämällä hyviä yksilöitä, joiden sukutaulut eivät välttämättä ole niitä kaikkein muodikkaita.”

Alkuperäinen artikkeli: Is the sky falling? / Christine Hamilton, The American Quarter Horse Journal, March 2008, s. 58-61.

Käännös: Eeva Mannila

Kuvat: Meeri Simula

LÄHETTÄJÄ:
Eeva Mannila
Vakikuja 2 A 2
21110 NAANTALI

2